

A zöldkeresztes szolgálat megszervezésével Somogyi-telepen is megindul a fokozott egészségügyi és szociális munka

Az Országos Közegészségügyi Intézet vezetője Szegeden

(A Délmagyarország munkatársától) Szerdán délelőtt Szegedre érkezett Gaál András Kálmán dr. egyetemi magántanár, közegészségügyi főfelügyelő, az Országos Közegészségügyi Intézet vezetője, Vitéz Tóth Béla dr. tisztifőorvos és Mészáros Ferenc dr. tisztiorvos társaságában Gaál András Kálmán dr. a Somogyi-telepen fölállított zöldkeresztes egészségügyi szolgálat körülményeit beszélte meg.

A zöldkeresztes egészségügyi intézmény fölállításával a Somogyi-telepen az egészségügyi és szociális szolgálat intenzívebb mértékben indul meg. Annakidején, amikor 1926-ban a zöldkeresztes egészségvédelmi szolgálat kezdődött, csupán falusi és tanyai települési hatáskörben végzett egészségügyi szolgálatot. Ma már ott tart a zöldkeresztes egészségügyi védelem, hogy fokozatosan kiterjeszti áldásos működését a városokra is. Nagyon valószínű, hogy a fejlődés közeli stádiumában magában olvasszja majd a Stefánia Anya- és Csecsemővédelmi Intézetet is és együttes erővel küzdhet majd annak a nagy céljának az elérése érdekében, amelyet Johan Béla dr. belügyi államtitkár című adott legújabb könyvének: *Gyógyul a magyar falu.*

Elsősorban vitéz Tóth Béla dr. tisztifőorvos aktivitásának érdeme, hogy a zöldkeresztes egészségvédelmi szolgálat kiterjesztése alkalomával, éppen Szegeden állították föl a város területén először a zöldkeresztes egészségvédelmi szolgálatot. Március 1. óta a Somogyi-telepen a III. utca 83. szám alatt működik a

zöldkeresztes egészségvédelmi szolgálat. Mészáros Ferenc dr. tisztifőorvos főfelügyelője mellett; a szolgálat vezetője: Schütz Sára. Somogyi-telepen most indul meg a lakosság egészségügyi kataszterezése. De az egészségügyi szolgálat mellett gyakorlati kiképző helye is lesz a somogyitelepi zöldkeresztes egészségügyi körzet a szegedi zöldkeresztes kiképző főiskolának, ahonnan — amint ismeretes — a harmadik évben egy-egy kerületbe gyakorlatra küldik a növendékeket.

A múlt században, amikor az egészségvédelem megindult, inkább karitatív jellegű volt, jótékonyági intézményt láttak benne inkább, mint szakszerű egészségügyi munkakört. Ma a helyzet megváltozott. A zöldkeresztes intézmény elsősorban a megelőzésre van tekintettel és a szociális megsegítésnél inkább a fölkereső és tanácsadó szerepet tölti be, mint a közvetlen adakozót. Ezt mindenütt a társadalmi és szociális egyesületek végzik el a zöldkeresztes szolgálat útmutatása alapján. A zöldkeresztes intézmény legfontosabb feladatát abban lehet megjelölni, hogy ránevelje a lakosságot, törődjék saját és környezetének egészségi állapotával.

Ezért van rendkívül nagy fontossága a Somogyi-telepen megindult zöldkeresztes szolgálatnak. Szeged környékén most már harmadik zöldkeresztes nővér gyógyítja a magyar lakosságot, a rózsa-szentmihálytelki, az átokházi és március 1-től kezdve a somogyitelepi.

A felvidéki magyarság szövetkezetei nemzetmentő munkát végeztek a cseh uralom alatt

József királyi herceg elnökölt az Alföldkutató Bizottság szerdai ülésén

(A Délmagyarország munkatársától) Az Alföldkutató Bizottság szerdán 18 órakor a városháza közgyűlési termében ülést tartott. Az ülésen József királyi herceg elnökölt és megjelentek a város egyházi katonai és polgári vezető egyéniségei. Az előadói emelvényen foglalt helyet József királyi herceg, az Alföldkutató-Bizottság védnöke, Kogutowicz Károly dr. ügyvezető alelnök, Gelci József dr. alelnök, Malcomes Albert báró, az Egyesült Keresztény Liga felvidéki csoportjának vezetője, valamint az ülés előadója: Nagy Ferenc, a felvidéki Hanza ügyvezető-igazgatója.

Az ülést József főherceg nyitotta meg; hangsúlyozta, hogy a visszatért Felvidék népének igen fontos problémájáról, a szövetkezeti problémáról lesz szó Nagy Ferenc ügyvezető igazgató előadásában. A legnagyobb örömmel üdvözölte, hogy Szegeden ilyen komolyan veszik a Felvidék problémáinak, gondolatainak megismerését és kifejezte azt a nézetét, hogy minél gyakrabban kellene az Alföld és a visszatért Kisalföld városainak intelligenciájukat kicserélni, hogy minél jobban megismerhessék egymást, mert a húszévi elnyomás a felvidéki magyarság fölfogásában, gondolkodásában különböző eltérést okozott, csupán a nemzeti érzésben nem sikerült az elnyomóknak változást kioroszokolniok.

A királyi herceg ezután fölkereste Nagy Ferencet előadásának megtartására.

Nagy Ferenc, a Hanza fogyasztási szövetkezet ügyvezető-igazgatója mindenekelőtt vázolta azokat a körülményeket, amelyek szükségessé és ugyanakkor lehetővé is tették a Kisalföldön, a Mátyus-földön és a Csallóközben élő magyarság fogyasztási szövetkezeteinek megalakítását. A cseh elnyomás alatt élő magyarság fölismerte, hogy

fennmaradásáért legeredményesebben úgy harcolhat, ha gazdasági területen veszi föl a küzdelmet.

Első ízben 1923-ban akarták megindítani a szövetkezeti szervezkedést, azonban csak 1925-ben sikerült. Ekkor 47 szövetkezet csatlakozott a mozgalomhoz és 10.000 pengő körüli összeggel indult útjára a szövetkezeti mozgalom, amely később odafejlődött, hogy külföldön is ismerték és értékelték. Az előadó hangzott, hogy a kisebbségi tudat nagy segítségükre volt a mozgalom kiterjesztésében és elősegítette azt is, hogy sikerült a falvak népének bizalmát megnyerniök. A cseh megszállás alatt több, mint száz szövetkezetet alakítottak és valamennyi csaknem önállóan végezte működését, mert

egyik vezérelvük a decentralizáció volt, ami a gyakorlatban nagyszerűen bevált.

Részben ennek, részben pedig az áruellátás distribúciójának köszönhetőek, hogy a lehető legalacsonyabb rezsivel: a központban 3,5 százalék, a vidéken pedig 7,7 százalékos befektetéssel működtek a szövetkezetek, ami példátlan a kereskedelmi életben.

Nagy Ferenc minden részletre kiterjedő, rendkívül érdekes előadásának egyik figyelemreméltó tétele volt

* MAV szállítási tarifája és ügykezelése elleni kifogások hangztatása. Az államvasut tarifája olyan magas, hogy tízszeresére drágítja a termények árát,

az ügykezelésben pedig az a legsarkalatosabb hiba, hogy nem engedik a hidmérleg használatát, ami évi 25.000 pengővel emeli ismét a felvidéki szövetkezetek kiadásait. Beszélte még a minőségi termelés fokozásának szükségességéről, amit a Hanza a megszállás ideje alatt már elért és azokról a kulturális értékekről, amelyeket a fogyasztási szövetkezetek segítségével emelt a kisebbségi sorban élő felvidéki magyarság. A 210 községet magábanfoglaló szövetkezeti rendszer 104 kulturházat, rengeteg iskolát emelt és az egyházakat is jelentős támogatásban részesítette. A felvidéki szövetkezetek szeretőik továbbra is megőrizni szabad működésüket, mert ebben van az igazi erő és nem a bürokratizálásban.

A nagy figyelemmel kísért, nagyszerű előadást József királyi herceg köszönte meg és igen érdekesen mutatott rá azokra a tanulságokra, ame-

lyeket mi, csonkaországbeli magyarok magunké-
vá tehetünk, sőt kell is, hogy megszívleljünk.
Ilyenek elsősorban a decentralizáció kérdése. A
Hangya-szövetkezetet kell erre mielőbb rászorí-
tani. A MAV tarifája sürgős reformra szorul, a
főherceg fölkereste az Alföldkutató Bizottság ve-
zetőségét, hogy kérvény formájában vigyék ezt az
ügyet az illetékesek elé. Kiemelte még a minőségi
termelés fokozásának szükségességét és azt az el-
sősorú követelményt, hogy őrizzük meg a kül-
föld előtt a magyar termények rangját.

Befejezőül Kogutowicz Károly dr. profes-
szor mondott néhány szót, csatlakozott József
kir. herceg észrevételeihez, majd azzal a bejelen-
téssel, hogy husvét után az Alföldkutató Bizott-
ság folytatja felvidéki előadássorozatát, az ülést
bezárta.

Árvízveszedelem Csengelén és Szatymazon

(A Délmagyarország munkatársától) Csen-
geléről szerdán reggel azt jelentették, hogy
a városi bérföldeket a jégtorlaszok miatt ko-
moly árvízveszedelem fenyegeti. Breinovic
Vilmos műszaki tanácsos írásban beterjesztet-
te a polgármesteri hivatalhoz, hogy a Kelőer-
esatornáknak a vasúttól nyugatra eső kétkilo-
méteres szakaszán keletkezett jégtorlaszok aka-
dályozzák az olvadásokozta vizek és vadvizek
levezetését. Emiatt a víz kicsap és Csengelén
lefolyik a városi bérföldekre. A műszaki taná-
cos szerint árvízveszedelemről lévén szó, a
közérő kirendelése jogos és szükséges. Ha a
jégtorlaszokat eltávolítják, az árvízveszede-
lem megszűnik.

Hasonló panaszt közölt Pálffy József dr.
polgármesterrel a szatymazi gazdák küldött-
sége élén Csányi Sándor törvényhatósági bi-
zottsági tag is. A polgármester kiadta az uta-
sítást, hogy a veszélyeztetett területeken az
árvédelmi munkálatokat indítsák meg.

Gyógyíthatatlan betegsége miatt átvágta a nyakát és fölmeszette a hasát egy 67 éves magánzó

(A Délmagyarország munkatársától) Meg-
rendítő öngyilkosság híre terjedt el szerdán
délelőtt Szegeden. Magyar Antal 67 éves ma-
gánzó Szent László-utca 5. szám alatti lakásán
harakirit követett el, a sebészeti klinikára szál-
lítás után a nagy vérvesztés következtében
meghalt. Magyar Antal ismert alakja volt a
szegedi társadalmi életnek. Néhány évvel eze-
lelt még tevékenyen vett részt magánorvosná-
kezelésének az intézésében, pár évvel ezelelt
azonban tüdőbaj támadta meg, ami miatt az
idős öregúr szótlanná, búskomorrá vált. Hoz-
zártartozói előtt gyakran hangzott, hogy in-
kább megválnék az élettől, semmint megvárja,
amíg a betegség végez vele. Az ismert ma-
gánzó végzetes szándékát szerdán a reggeli
órákban követte el, hozzátartozói szobájának a
közepén hatalmas vértócsában fetregve esz-
méletlenül állapotban találtak rá. Magyar Antal
hozzátartozói az idős úron talált sebekből arra
következtettek, hogy reggel, amikor a házból
mindenki eltávozott, Magyar Antal elérkezett-
nek látta az időt, hogy végezzen magával, elő-
vette borotváját, átvágta a nyakát, majd a ha-
sát metszette föl.

A megrendítő öngyilkosságról értesítették a
mentőket, akik a súlyosan sérült magánzót a
sebészeti klinikára szállították, Magyar Antal
azonban a műtét előtt — anélkül, hogy eszmé-
letét visszanyerte volna — meghalt. Hátraha-
gyott búcsúlevelében azt írta, hogy gyógyítha-
tlan tüdőbaja miatt követte el tettét.

Március 15-i Ünnepi istentisztelet

az új zsinagógában pénteken este fél 6 órakor
Péntek esti istentisztelet a régi templomban
6 órakor.